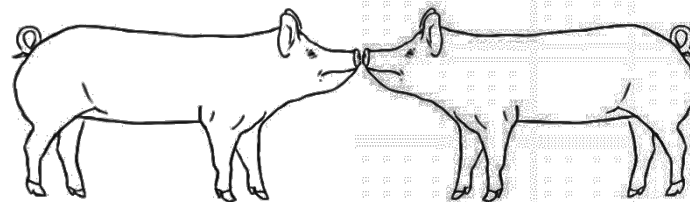

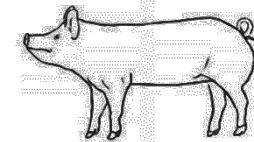
*Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Oddelek za
zootehniko*

Organizacijske oblike poslovnega povezovanja rejcev

Špela Malovrh, Milena Kovač

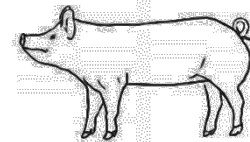
Teorija sodelovanja

- Sociolog Axelrod (1984)
- Zaporniška dilema

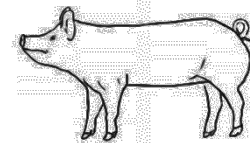
	Osumljenec A molči	Osumljenec A izda
Osumljenec B molči	Oba dobita po 6 mesecev	B dobi 10 let, A je izpuščen
Osumljenec B izda	A dobi 10 let, B je izpuščen	Oba dobita po 2 leti

Sodelovanje med rejci

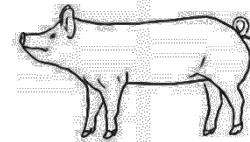
	Rejec A sodeluje	Rejec A odpove sodel.
Rejec B sodeluje	Dokaj pošteno plačilo za oba	Zelo slabo plačilo za B, za A zelo dobro
Rejec B odpove sodel.	Zelo slabo plačilo za A, za B zelo dobro	Kaznovana oba rejca

Sodelovanje

- Tehtanje med kratkoročnimi koristmi posameznika ali dolgoročnimi koristmi skupine
- Če rejci sodelujejo, lahko skupaj dosežejo več kot individualno posamezniki
- Skušnjava večjega dobička zase z nesodelovanjem (vsak rejec se dogovarja zase, individualne pogodbe ...)

Cilji sodelovanja/združevanja prašičerejcev

Dostop do:

Tehnologije

Številne tehnologije brez sodelovanja niso dosegljive, razvoj, prenos v prakso

Trga

Brez združevanja in pogodb slabše možnosti na trgu za manjše rejce

Kakovostnih inputov

Kakovostni tekači (izenačeni), plemenski material ...

Informacij

Na področju učinkovitosti prireje, presoje kakovosti, presoje trga

Dodana vrednost pri:

Pogajanjih

Udeležba rejca preko koordinacije pri trženju večjih količin

Predelavi

Udeležba rejcev pri zakolu, predelavi, trženju

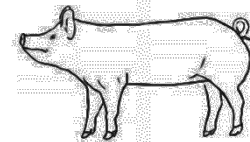
Nadzor kakovosti

Doseganje s strani porabnika zelene kakovosti

Zmanjšanje tveganja

Posameznikovo tveganje pri nakupu surovin in prodaji ↓

Funkcije sodelovanja

Pet osnovnih funkcij:

Vzreja genetskega materiala (nukleus) in staršev pitancev (razmnoževalni nivo)

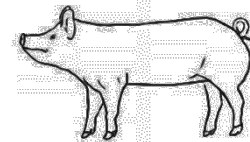
Vzreja tekačev za pitališčnike

Koordinacija, soritranje, prodaja tekačev pitališčnikom

Zakol [+ morebitna predelava [+ trženje izdelkov]]

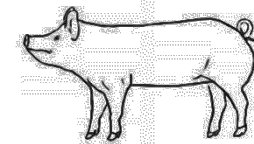
Vključitev proizvodnje žit / krme

Oblike sodelovanja

- Dva tipa združenj/zadruget:
- Tradicionalne – horizontalne
- Novejše - vertikalne

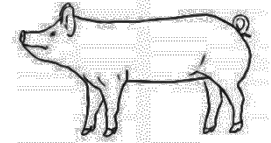
Horizontalna združenja

- Združenje/organizacija rejcev/proizvajalcev
 - Skupni nakup surovin, inputov → ↓ cena
 - Skupna prodaja prašičev → ↑ cena
 - Bolj tržno naravnano, bližje porabniku → naročena prireja, izdelki
 - Trženje posebnih proizvodov / posebne kakovosti

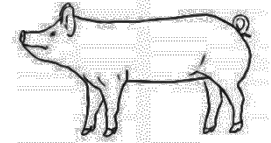
- Zadružne hranilnice/banke

Vertikalna združenja – verige (1)

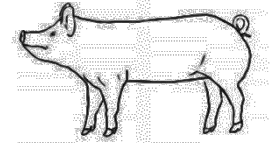
- Rejci imajo nadzor/ koordinacijo nad več kot enim nivojem proizvodne verige
- Delna vertikalna povezava
- Poslovne pogodbe, tržne pogodbe, strateške zveze, “kooperacijsko pitanje”

Vertikalna združenja – verige (2)

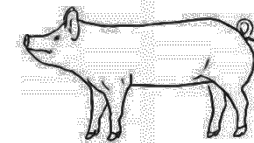
- Popolna vertikalna povezava:
 - vse nivoje upravlja in ima v lasti ena organizacija
 - popoln nadzor nad količino, kakovostjo in časovno usklajenostjo prireje/izdelkov
 - posledica večjega vpliva porabnikov v prehranski verigi
 - zmanjšanje transakcijskih stroškov

Primerjava: vertikalne proti horizontalnim oblikam

- Članstvo:
 - ni odprto, je omejeno, pravica do članstva se kupi
 - obveza člana: količino X produkta Y kakovosti Z ob času T
 - obveza združenja: odkup dogovorjenega
- Prednosti:
 - večja učinkovitost zaradi integracije priraje & predelave, skupnega razvoja, manjših transakcijskih stroškov
 - večja predanost članov zaradi enakomernejšega vložka
- Slabosti
 - zahteva po večji profesionalnosti pri vodenju
 - večji začetni vložek, večje ekonom. tveganje

Namesto sklepa

Prizadevanja neorganiziranih rejcev
Tek čez visoke ovire na kratke proge

Rezultat?

